

АНОТАЦІЯ

Юсіфбейлі Рашид Расул Огли – Електронне врядування як механізм публічного управління та адміністрування – Кваліфікаційна наукова праця правах рукопису. – Київ, 2023.

Дисертація на здобуття доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» – Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2023. – Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Міністерства освіти і науки України.

У дисертаційній роботі здійснено обґрунтування теоретико-методологічних засад електронного врядування, проаналізовано методологічні підходи, які уможливають імплементацію принципів електронного врядування у сферу публічного управління та адміністрування, тенденції їх розвитку.

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретико-методологічних засад механізму електронного врядування у сфері публічного управління та адміністрування, розробка рекомендацій щодо напрямів удосконалення в Україні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі розвитку та вдосконалення механізму електронного врядування в сфері публічного управління та адміністрування. Предметом дослідження є електронне врядування як механізм публічного управління та адміністрування.

Наукова новизна одержаних результатів дисертація полягає у тому, що вона є комплексним дослідженням, у якому обґрунтовані теоретико-методологічні засади механізму електронного врядування у сфері публічного управління та адміністрування та запропоновані пропозиції щодо розвитку та вдосконалення в Україні.

Так вперше у галузі знань «Публічне управління та адміністрування» здійснено комплексне обґрунтування теоретико-методологічних засад механізму електронного врядування у сфері публічного управління та адміністрування, які представлені такими структурними компонентами як електронний уряд, електронна демократія, електронний парламент; принципами (*базовими або вихідними, імплементаваними, інноваційними та техніко-технологічного спрямування*), які є характерними для застосування механізму електронного врядування в сфері публічного управління; науковими підходами (*технологічними, модернізаційними та трансформаційними*), що в сукупності сприяють перспективі вдосконалення механізму електронного врядування в Україні задля прийняття ефективних управлінських рішень та реалізації інформаційно-комунікативної взаємодії між різними державними інституціями, громадянами, недержавними установами та бізнес-структурами.

Автором розроблено й застосовано методику щодо періодизації становлення та розвитку механізму електронного врядування в Україні на засадах еволюційного підходу, що сприяло його розгляду з погляду трансформаційних процесів, реформування державного управління в публічне управління [64], пошуку та застосування *інноваційних, імплементаваних* принципів, технологій (*блокчейн, GDPR, «розумної» мережі Semantic Web 3*), підходів (*технологічного, модернізаційного та трансформаційного*) та інструментів (*штучний інтелект [11-22; 61; 88; 161-162], семантична модель eGov 3.0.*) з удосконалення механізму електронного врядування на всіх рівнях публічного управління та адміністрування.

Удосконалено: інструментарій дослідження тенденцій та суперечностей розвитку електронного врядування в Україні за методологією дослідження ООН, які виступають підґрунтям у визначенні організаційно-правового та техніко-технологічного забезпечення електронного врядування, що дозволя...

розглянути їх у контексті сучасних глобалізаційних викликів та воєнного стану в Україні; функції основних компонентів електронного уряду – *електронне адміністрування, електронні послуги, електронна взаємодія та електронна демократія*; систему наукових підходів до вдосконалення електронного врядування, серед яких виокремлено *синергетичний та постгуманістичний*, які обумовлюють прогнозують завершення реформи державного управління в публічне врядування в умовах глобалізаційних викликів, що проявляються в багатоманітності явищ, які перебувають у тісному взаємозв'язку, становлять певну цілісність, що ґрунтуються на інтегруючих властивостях доброго (належного) врядування та спрямовані на забезпечення узгодженості та конструктивної взаємодії між різними державними інституціями, громадянами, недержавними установами та бізнес-структурами.

– *Набули подальшого розвитку*: тлумачення таких понять, як «публічне управління», «електронне врядування», «технологія блокчейну»; співставлення понять «електронний уряд», «електронна демократія», «електронний парламент»; уточнення дефініції «електронне врядування як механізм публічного управління та адміністрування»: *«електронне врядування – це інтерактивний механізм державного управління, в основі якого закладені такі принципи як відкритість, прозорість, підзвітність, і який за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує ефективну взаємодію громадян і громадських організацій, бізнес-підприємств з органами державної влади та місцевого самоврядування»*;

технологія імплементації міжнародного досвіду електронного врядування в умовах глобалізаційних викликів, воєнного стану та повоєнної відбудови України – антикризове управління, застосування успішних практик управління змінами;

залучення інноваційних та інвестиційних технологій, мотивація керівників та публічних службовців органів влади до інституціонального розвитку електронного врядування як механізму публічного управління.

У першому розділі дисертаційної роботи «Теоретико-методологічні засади електронного врядування в сфері публічного управління та адміністрування» методом теоретичного аналізу наукових джерел з теорії державного управління розглянуто понятійне поле дослідження, уточнено зміст понять та дефініцію *«електронне врядування як механізм публічного управління та адміністрування»*. Вперше в роботі розроблено й застосовано періодизацію становлення та розвитку електронного врядування в Україні на засадах еволюційного підходу, яке складається з концептуального (1990-1998 роки), інституційного (1996-2006 роки), демократичного (2007-2010 роки), технологічного (2011-2013 роки), модернізаційного (2014-2018) та трансформаційного періодів (2018 рік – понині).

Виокремлено чотири фази розвитку електронного урядування у сфері публічного управління та адміністрування: *перша фаза – інформаційна* (перший етап електронного урядування); *друга фаза – взаємодія між урядом і суспільством*, яка стимулює їх діяльність різними додатками з використанням електронних ресурсів, пошукових систем для отримання інформації та завантаження документів, різноманітних форм. *Третя фаза – операційна* (транзакції), яка сприяє органам державної влади регламентувати свої дії, більш оперативно вирішувати завдання, покращувати умови надання державних послуг без традиційних; *четверта фаза – трансформаційна*, в якій усі інформаційні системи інтегровані, бізнес і громадяни отримують послуги на одному порталі (шлюзі), що характерно для е-урядування в розвинених демократичних країнах світу.

В роботі здійснена *класифікація принципів* забезпечення розвитку електронне управління у сфері публічного управління та адміністрування, зокрема, за такими видами спрямуваннями – базові або вихідні, імplementовані, інноваційні, техніко-технологічні, що сприяє розкриттю технологічного, модернізаційного та трансформаційного наукових підходів дослідження, синергії прийняття ефективних управлінських рішень.

Виокремлено дев'ять засадничих принципів е-урядування у сфері публічного управління та адміністрування, серед яких *прозорість, підзвітність, організація ІТ середовища, орієнтація на громадян; ефективність, керівництво та координація процесів інформатизації, зручність та простота використання; безпека, масштабність рішень, дія принципу першої особи.*

Методом порівняльного аналізу та застосовуючи методологію дослідження ООН, визначено тенденції та суперечності розвитку електронного врядування в Україні, що є підґрунтям організаційно-правового та техніко-технологічного забезпечення розвитку електронного врядування в Україні.

З'ясовані позитивні тенденції розвитку електронного врядування з погляду публічного управління в європейських країнах (Великобританія, Німеччина, Швейцарія, Польща, країни Балтії – Естонія, Латвія, Литва; Скандинавські країни – Данія, Норвегія, Нідерланди, Фінляндія), до яких належать системні зміни у законодавчих та нормативно-правових актах.

У другому розділі роботи «Стан та проблеми розвитку механізму електронного врядування в сфері публічного управління та адміністрування» системно представлено аналіз організаційно-правового забезпечення механізму електронного врядування щодо оптимізації чи розширення адміністративних послуг населенню з метою підвищення прозорості, відкритості та транспарентності діяльності органів публічної влади. Визначені фактори, які заважають пришвидшеному розвитку цієї сфери діяльності: ненале

міжвідомча співпраця (відсутність відповідних нормативних актів та нормативно-технічних документів); відсутність формальних типових рішень щодо дистанційного надання послуг органами влади та уніфікованої системи технологій електронного документообігу. технологій надання адміністративних послуг через Інтернет тощо.

Застосовуючи методологію дослідження ООН, Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) щодо захисту персональних даних фізичних осіб (GDPR), з'ясовані проблеми та суперечності розвитку електронного управління у сфері публічного управління та адміністрування в Україні, в тому числі на регіональному та місцевому рівнях. Виявлена невідповідність дослідження прогресу розвитку е-урядування у методології ООН, яка здійснюється за допомогою Індексу розвитку електронного уряду на національному рівні і сформована із трьох індексів: Індексу телекомунікаційної інфраструктури (ТІІ), Індексу людського капіталу (НСІ), Індексу онлайн-сервісів (ОSІ), тоді як на місцевому рівні багатовимірним індексом розвитку е-урядування є Індекс локальних онлайн-послуг (ЛОSІ), що надаються владою органам місцевого самоврядування через офіційні сайти. Це вносить суперечливості щодо об'єктивності показників, доцільності їх застосування.

Доцільно розробити та офіційно затвердити методи коротко-, середньо- та довгострокового моніторингу, аналізу та прогнозування ситуації у галузі впровадження електронного урядування, а також відповідні ресурси для інформаційно-аналітичної підтримки користувачів інформації. Виникла необхідність затвердити стандарти їх взаємодії та інформаційні вимоги, тобто систему інформаційно-аналітичного забезпечення щодо захисту персональних даних фізичних осіб (GDPR) та оновлених Стандартів договірних положень про передавання персональних даних третім країнам відповідно до Регламенту ЄС

2016/679 Європейського Парламенту та Ради ЄС.

Идентификатор конверта Etikimza: 0q8sp76r47954a3714e0

Qeyd: -Elektron imza ve elektron sənəd- haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununun 3-cü maddəsinə əsasən elektron imza əl imzası ilə bərabər hüquqi qüvvəyə malikdir. Elektron imza şəxsin kağız daşıyıcısı üzərindəki möhürlə təsdiq edilmiş əl imzasına bərabər tutulur.

Автором запропоновані заходи щодо вдосконалення е-урядування у сферах державної, соціальної політики, цифрової інфраструктури, освітньої і культурної політики, цифрової інформації.

У третьому розділі дисертації «Перспективи вдосконалення механізму електронного врядування в сфері публічного управління та адміністрування в Україні» систематизовано міжнародний досвід з електронного врядування у сфері публічного управління та адміністрування, запропоновано технологію його імплементації в умовах глобалізаційних викликів, воєнного стану та повоєнної відбудови в Україні – антикризове управління, застосування успішних практик управління змінами; залучення інноваційних та інвестиційних технологій тощо. Досвід США, Китаю та Австралії свідчить про зростання уваги до питань інформаційної безпеки, а також використання мобільних засобів інформаційної взаємодії між владою та суспільством (смартфонів, планшетів тощо).

Заслуговує на увагу зарубіжний досвід застосування технологій проектного менеджменту як приватної ініціативи, що знаходить підтримку в офіційних органах влади, які здійснюють активну допомогу громадянському суспільству та бізнес-інститутам. Це має ключове значення для ефективної конкуренції держави у галузі електронного врядування в світі.

В роботі розкриті особливості застосування блокчейн-технології, інструментів штучного інтелекту, GDPR, «розумної» мережі Semantic Web 3 (семантичної моделі eGov 3.0), що активно використовуються в європейських країнах та США, Китаю, Австралії.

Вказані напрямки вдосконалення механізму е-урядування – *стратегічний, інклюзивний, партисипативний, інноваційний, чуйність*, запропоновано у рекомендаціях парламенту України щодо підвищення інтересу громад та їх участі у прийнятті управлінських рішень у ПУА.

Обґрунтовано перспективи вдосконалення механізму електронного урядування ПУА та адмініструванні шляхом застосування блокчейн-технології, що зможе максимально захистити інформацію, який міститься в базі даних, завдяки незворотності процесу хешування. Виокремлено *чотири типові* закономірності функціонування блокчейн-технології в е-урядуванні публічного управління: *інклюзивно-публічна, інклюзивно-закрита, ексклюзивно-публічна, ексклюзивно-закрита.*

Запропоновані основні рекомендації щодо побудови ефективного електронного урядування в Україні, які полягають у необхідності створення ефективної централізованої системи законодавчого забезпечення проєктів у цій галузі, виділенні достатнього фінансування та обов'язкового поєднання цих заходів з оптимізацією адміністративних процесів та реформуванням органів ПУА.

Таким чином, вплив електронного урядування на результативність ПУА є складним і залежить від форм та напрямів його реалізації, а також якості суспільно-політичних інститутів. Якщо суб'єкти ПУА готові забезпечити необхідні інституційні зміни та здійснення адміністративних реформ одночасно із запровадженням електронного урядування, останні можуть виступати потужним інструментом вдосконалення ПУА

Ключові слова: публічне управління, деджиталізація, електронне урядування, електронна демократія, електронний уряд, електронний парламент, блокчейн-технологія, штучний інтелект, нормативно-правове забезпечення.

ANNOTATION

Yusifbeyli Rashid Rasul Ogly – E-Governance as a Mechanism of Public Administration and Management – Qualifying scientific work on manuscript rights. – Kyiv, 2023.

This dissertation is aimed for the Doctor of Philosophy degree in the field of knowledge 28 «Public management and administration» in the specialty 281 «Public management and administration» – Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, 2023. – Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ministry of Education and Science of Ukraine. The dissertation work substantiates the theoretical and methodological foundations of e-government, analyzes methodological approaches that allow the implementation of e-government principles in the field of public management and administration, and trends in their development in Ukraine and EU member countries.

The dissertation work substantiates the theoretical and methodological foundations of e-government, analyzes methodological approaches that allow the implementation of e-government principles in the field of public management and administration, and trends in their development.

The purpose of the dissertation work is to substantiate the theoretical and methodological foundations of the e-government mechanism in the field of public management and administration, and to develop recommendations for areas of improvement in Ukraine. The object of the study is social relations arising in the process of development and improvement of the e-government mechanism in the field of public management and administration. The subject of the study is e-government as a mechanism of public management and administration

The scientific novelty of the dissertation results lies in the fact that for the first time in the domestic science «Public Administration» and the field of knowledge «Public Management and Administration» a comprehensive justification of the theoretical and methodological foundations of the e-government mechanism in the field of public administration and administration, represented by such structural components as e-government, has been carried out, e-democracy, e-parliament; principles (basic or initial, implemented, innovative and technical and technological directions) characteristic of the application of the e-government mechanism in the field of public administration; scientific approaches (technological, modernization and transformation), which together contribute to the prospect of improving the e-government mechanism in Ukraine for making effective management decisions and implementing information and communication interaction between various government institutions, citizens, non-governmental institutions and business structures. The author has developed and applied a methodology for periodizing the formation and development of the e-government mechanism in Ukraine based on an evolutionary approach, which contributed to its consideration from the point of view of transformation processes, reform of public administration into public administration, search and application of innovative, implemented principles, technologies (blockchain, GDPR, «smart» network Semantic Web 3), approaches (technological, modernization and transformation) and tools (artificial intelligence, eGov 3.0 semantic model) to improve the e-government mechanism at all levels of public management and administration.

The tools for studying trends and contradictions in the development of e-government in Ukraine have been improved according to the UN research methodology, which serve as the basis for determining the organizational, legal, technical and technological support of e-government, which made it possible to consider them in the context of modern globalization challenges and the mil

situation in Ukraine; functions of the main components of e-government - e-administration, e-services, e-interaction and e-democracy; a system of scientific approaches to improving electronic governance, among which synergetic and post-humanistic ones are highlighted.

The following concepts have been further developed: *«public administration»*, *«electronic governance»*, *«blockchain technology»*; *comparison of the concepts «electronic government», «electronic democracy», «electronic parliament»*; *clarification of the definition of «electronic governance as a mechanism of public management and administration»*. *«E-government is an interactive mechanism of public administration, which is based on the principles of openness, transparency and accountability, and through information and communication technologies ensures effective interaction between citizens, non-governmental organizations, business enterprises with state authorities and local self-government»*; technology for implementing international experience of e-government in the field of public management and administration in the context of globalization challenges, martial law and post-war reconstruction Ukraine – crisis management, application of successful change management practices; attracting innovative and investment technologies, motivating managers and public servants of government authorities to the institutional development of e-government in the field of public management and administration.

In the first chapter of the dissertation work «Theoretical and methodological foundations of e-government in the field of public management and administration», the conceptual field of research is considered using the method of theoretical analysis of scientific sources on the theory of public administration, and the definition of *«electronic governance as a mechanism of public management and administration»* is clarified.

For the first time, the work has developed and applied a periodization of the formation and development of e-government in Ukraine based on an evolution

approach, consisting of conceptual (1990-1998), institutional (1996-2006), democratic (2007-2010), technological (2013), modernization (2014-2018) and transformation periods (2018 – to date).

Four phases of development of e-government in the field of public management and administration are identified: the first phase is informational (the first stage of e-government). The second phase is the interaction between the government and society, which stimulates their activities with various applications using electronic resources, search engines for obtaining information and downloading documents, various forms. The third phase is operational (transaction), which helps public authorities regulate their actions, solve problems more quickly, and improve the conditions for the provision of public services without traditional ones. The fourth phase is transformational, in which all information systems are integrated, businesses and citizens receive services on one portal (gateway), which is typical for e-government in developed democratic countries of the world.

The work classifies the principles for ensuring the development of e-government in the field of public management and administration in the following areas - basic or output, implemented, innovative, technical and technological, which contributes to the disclosure of the technological, modernization and transformational scientific approach to research, the synergy of making effective management decisions.

Nine fundamental principles of e-government in the field of public management and administration have been identified, including transparency, accountability, organization of the IT environment, focus on citizens; efficiency, management and coordination of informatization processes, convenience and ease of use; security, scale of decisions, operation of the first-person principle.

Using the method of comparative analysis and applying the UN research methodology, trends and contradictions in the development of e-government in Ukraine

were identified, which is the basis for the organizational, legal, technical and technological support for its development in Ukraine.

Positive trends in the development of e-government from the point of view of public administration in European countries have been identified (Great Britain, Germany, Switzerland, Poland, the Baltic countries - Estonia, Latvia, Lithuania; Scandinavian countries – Denmark, Norway, the Netherlands, Finland).

The second section of the work, «The state and problems of development of the e-government mechanism in the field of public management and administration», systematically presents an analysis of the organizational and legal support of the e-government mechanism in order to increase transparency, openness and transparency of the activities of public authorities. Factors that hinder the accelerated development of this area of activity have been identified: inadequate interdepartmental cooperation; lack of formalized standard decisions on the provision of services by executive authorities remotely; a standardized unified electronic document management system and technologies for providing administrative services via the Internet.

Using the UN research methodology, the Regulation of the European Parliament and the Council (EU) on the protection of personal data of individuals (GDPR), the contradictions in the development of e-government in Ukraine, including at the regional and local levels, are clarified. A discrepancy has been identified in the methodology for studying the progress of UN e-government development, which is carried out using the E-Government Development Index at the national level, while at the local level the multidimensional index of e-government development is the Local Online Services Index (LOSI) provided by authorities-to-authorities local government through official websites. This introduces contradictions regarding the objectivity of indicators and the appropriateness of their use.

It is advisable to develop and officially approve methods for short-, medium- and long-term monitoring, analysis and forecasting of the situation in the field

implementation of e-government, as well as resources for information and analytical support for information users. There was a need to approve standards for their interaction and information requirements, that is, a system of information and analytical support for the protection of personal data of individuals (GDPR) and updated Standards for contractual provisions on the transfer of personal data to third countries in accordance with EU Regulation 2016/679 of the European Parliament and the Council of the EU.

The author envisages measures to improve e-governance in the areas of state and social policy, digital infrastructure, educational and cultural policy, and digital information.

3. In the third section of the dissertation «Perspectives for improving the mechanism of electronic control in the sphere of public management and administration in Ukraine», the international experience in electronic control in the sphere of public management and administration is systematized, the technology of its implementation in the conditions of globalization challenges, martial law and post-war reconstruction in Ukraine is proposed. application of successful change management practices; attraction of innovative and investment technologies. The experience of the USA, China, Australia shows the growing attention to issues of information security, as well as the use of mobile means of information interaction between the government and society (smartphones, tablets, etc.).

The foreign experience of applying project management technologies as a private initiative that finds support from official authorities that provide active assistance to civil society and business institutions is worthy of attention. This is of key importance for the effective competition of the state in the field of electronic governance in the world.

The article discloses the specifics of the application of blockchain technology, artificial intelligence tools, GDPR, the Semantic Web 3 smart network (semantic m

eGov 3.0), which are actively used in European countries and the USA, China, Australia.

The specified directions for improving the e-government mechanism in the field of public management and administration – strategic, inclusive, participatory, innovative, responsive, are proposed in the recommendations of the Ukrainian Parliament to increase public interest in their participation in management decision-making thanks to the introduction of the e-government mechanism.

The prospects for improving the electronic management mechanism in the field of public management and administration by applying blockchain technology, which will be able to maximally protect the information contained in the database due to the irreversibility of the hashing process (encryption and creation of connections), are substantiated. Four typical patterns of functioning of blockchain technology in e-management of public administration are highlighted: inclusive-public, inclusive-closed, exclusive-public, exclusive-closed.

The main recommendations for building effective e-government in Ukraine are proposed, which consist in the need to create an effective centralized system of legislative support for projects in this area, the allocation of sufficient funding and the mandatory combination of these measures with the optimization of administrative processes and the reform of public administration bodies.

Consequently, the results of the study allow us to conclude that the influence of e-government on the efficiency of public management and administration is complex and depends on the forms and directions of its implementation, as well as the quality of socio-political institutions. If the subjects of public administration and administration are ready to ensure the necessary institutional changes and implementation of administrative reforms simultaneously with the introduction of e-government, the latter can be a powerful tool for increasing the efficiency of public administration and administration.

Key words: public administration, digitization, e-government, e-democracy, e-government, e-parliament, blockchain technology, artificial intelligence, legal support.

